

Erfaringer fra regnskapslovutvalgets arbeid og veien videre for norsk regnskapsregulering

Tonny Stenheim
Universitet i Sørøst-Norge
tonny.stenheim@usn.no

1

Lovutvalgets mandat og arbeid

Hovedpunkter i mandatet

- Gjennomføring av regnskapsdirektiv 2013 (med endringsdirektiv 2014)
- Endringer ut over direktivet (kost-nytte)
  - Ytterligere forenklinger for små foretak
- Mulighet for internasjonal tilpasning
  - Tilpasning til IFRS og IFRS for SMEs
- Vurdere god regnskapsskikk og grunnlaget for standardsetting
  - Evaluere Norsk Regnskapsstiftelses rolle i arbeidet med standarder

Andre punkter i mandatet

- Ikke-finansiell rapportering
  - Avvikende regnskapsår
  - Delårsregnskap
  - Filialregnskap
  - Åpning- og mellombalanse
-
- Lovutvalg nedsatt høst 2014 med professor Erlend Kvaal som leder
  - Lovutvalget avgav to innstillinger: NOU 2015: 10 og NOU 2016: 11

2

Hovedpunkter fra lovutvalgets forslag

- Tydelig og lojal implementering av direktivet
  - Direktivets bestemmelser foreslått gjennomført i lov
- Regnskapskrav ut over direktivets minstekrav i lov, men i regnskapsstandarder
  - Unntak for noteopplysninger uten direkte regnskapsfaglig innhold
- Lov uten overordnede bestemmelser om innregning og måling ut over det som følger av direktivet
  - Ikke grunnleggende regnskapsprinsipper, men alminnelige prinsipper for utarbeidelse av årsregnskapet

3

Hovedpunkter fra lovutvalgets forslag

- Legge til rette for internasjonalisering av norsk regnskapspraksis
  - Mandatets krav til regnskapskvalitet ble foreslått oppfylt ved å innføre internasjonale løsninger
  - IFRS for SMEs-kompatible alternativer på medlemslandsopsjoner (opsjoner som finnes i direktivet)
  - Valg av full IFRS for de utenfor pliktig del av IFRS-forordningen
  - Forenklet IFRS i regnskapsstandard, ikke forskrift

4

Hovedpunkter fra lovutvalgets forslag

- Differensiering i hovedsak gjennom regnskapsstandarder
  - God regnskapskikk foreslått erstattet med hjemmel for standardsetting
    - Regnskapsstandarder med tilsvarende forskrifts status
  - Utvalget foreslo føringer på innholdet i regnskapsstandarder i lovutredningen
    - Hovedsystem for standardsetting: IFRS for SMEs med åpning for nasjonale tilpasninger (IFRS-tilpasning og/eller forenklinger ift. IFRS for SMEs)
    - Egen standard med enklere regler for små (innenfor/utenfor direktivet)
    - Egen standard for ideelle virksomheter

5

Hovedpunkter fra lovutvalgets forslag

- Omorganisering av standardsetter
  - Norsk Regnskapsstiftelse (NRS) ble foreslått beholdt, men med den endringen at Finansdepartementet skulle oppnevne medlemmene i Stiftelsesstyret
  - NRS faglig uavhengig – ikke instruksjonsrett
  - Departementet ble foreslått å kunne gi overordnede signaler om prioriteringer og strategi, f.eks. gjennom tildelingsbrev
  - Årlig rapportering til departementet
  - Statlig finansiering av drift (for eksempel sekretariatstjenester)
    - Eksempelvis utligning på de regnskapspliktige
    - Annet arbeid ble foreslått utført som dugnad (unntak: refusjon av reiseutgifter)

6

Departemental/politisk behandling av lovutvalgets forslag

- Behandlingen av sentrale deler av lovforslaget tok lang tid (5-6 år)
- Mulige årsaker
  - Mange viktige lovforslag til vurdering i departementet samtidig?
  - Manglende fagpersoner på regnskapsområdet?
  - Vanskelig å ta stilling til forslaget pga. blandet støtte i høringsrunden?
- Uheldig av flere grunner
  - Ikke gjennomføring av direktivet (flere år på etterskudd) – ulike plikter/rettigheter ift. regnskapsrapportering mellom land i EØS/EU
  - Uavklart lovgivning har i praksis medført stans i arbeidet med norske regnskapsstandarder

7

Departemental/politisk behandling av lovutvalgets forslag

- Prop. 160 LS (2016-2017)
  - Begrenset regnskapsplikt (rskl. § 3-2b)
  - Bortfall av plikt til å utarbeide årsberetning for små foretak (rskl. § 3-1 annet ledd)
  - Noen aksjerettslige lempinger (åpningsbalanse og mellombalanse)
- Prop 66 LS (2021-2022)
  - Gjennomføring av direktivet i lov etter innspill fra Finanstilsynet – minimumsendringer
    - Unntak konsernregnskapsplikt og konsolideringsutelatelse
    - Endring i noen vurderingsregler – forsknings- og utviklingsutgifter (rskl. § 5-6) og goodwill (rskl. § 5-7)
    - Noen få nye notekrav for foretak som ikke er små foretak
    - Betydelig reduserte notekrav for små foretak
  - Andre hoveddeler av lovforslaget ble ikke nærmere behandlet og vil trolig heller ikke bli behandlet i senere proposisjoner, jf. følgende sitat fra proposisjonen (side 19): «Slike endringer bør etter departementets syn bare gjennomføres dersom det kan påvises at nytten for regnskapsbrukerne er større enn merkostnadene for de regnskapspliktige».

8

Veien videre med norsk regnskapsregulering

• Endringer i regnskapsloven

- Neppe store endringer i loven med det første, jf. Prop 66 LS (2021-2022)
  - Regnskapsplikt – rekkevidde og differensieringssystem videreføres
  - Grunnleggende prinsipper og vurderingsregler videreføres
- Ikke tilpasning av loven til IFRS for SMEs
- Ventet endringer som følge av større krav til bærekraftsrapportering/ikke-finansiell rapportering
  - Eksempelvis krav i Corporate Sustainability Reporting Directive trinn 1 (2023) og trinn 2 (2026)

9

Veien videre med norsk regnskapsregulering

• Norsk regnskapsstandardsetting

• **Arbeidsgruppe ser på organisering av standardsettingen**

- Finansdepartementet har besluttet at det skal nedsettes en arbeidsgruppe som skal utrede spørsmål knyttet til fremtidig organisering av arbeidet med nasjonale regnskapsstandarder (som signalisert i Prop 66 LS (2021-2022) side 21).
- Norsk Regnskapsstiftelse får i oppgave å sette sammen og organisere arbeidsgruppens arbeid. Finanstilsynet skal representere myndighetene i arbeidsgruppen.
- Arbeidsgruppen skal utrede (frist 1. november 2022):
  - Ulike måter å organisere standardsettingen på (offentlig/privat/hybrid)
  - Rettslig status til standardene
  - Finansiering av standardsettingen
  - Samarbeid med IASB og EFRAG
  - Beskrive organisering og finansiering av standardsettingen i andre land (minimum Sverige, Danmark og Storbritannia)
- En del av disse spørsmålene er berørt av lovutvalget (se NOU 2015: 10 kapittel 12)
- Arbeidsgruppens forslag vil sannsynligvis bli sendt på høring

10

Veien videre med norsk regnskapsregulering

• Norsk Regnskapsstiftelse (NRS)

- Mest sannsynlig – NRS vil avvende utfallet av utredningen – standardsettingen ligger på vent inntil videre
- Lite sannsynlig – NRS vil ta opp igjen/fortsette standardsettingen før utfallet av utredningen er klart
- Hvis utfallet av utredningen blir at NRS fortsetter (i eller annen form), kan det tenkes ulike løp fremover:
  - Videreføre strategien fra 2012 og ta opp igjen arbeidet med NRS(HU) 2014 – samlestandard basert på IFRS for SMEs?
  - Gå tilbake til tidligere strategi (eksempelvis 2008 – fjerne ubegrunnede avvik mot IFRS og gjennomføre ønskelige og forsvarlige forenklinger)?
  - Endre strategien?